

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

JANÓW PODLASKI

1. Nazwa

OGRODZENIE ZESPOŁU POSEMINARYJNEGO (POKATEDRALNEGO)

328/7

2. Czas powstania

2 poł. XVIII – 1860 r.

4. Adres 21-505 Janów Podlaski, ul. Siedlecka 1

nr ewidencyjny działki – 152,156,159,160, 161
nr księgi wieczystej –

11. Materiały graficzne

5. Przynależność administracyjna

województwo lubelskie

powiat bialski

gmina Janów Podlaski

6. Współrzędne geograficzne

N 52°11'50.94" E 23°12'22.7"

7. Poprzednie nazwy miejscowości

Porchów

8. Właściciel i jego adres

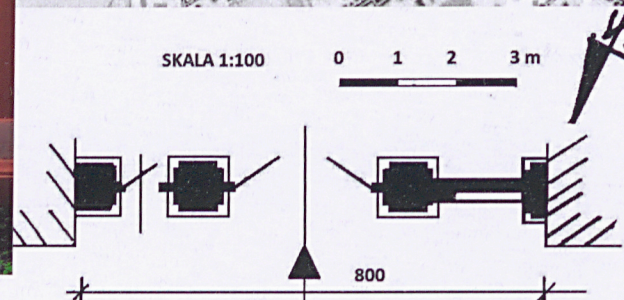
Parafia rzymsko-katolicka
w Janowie Podlaskim
21-505 Janów Podl. ul. Naruszewicza 7 (152 i 160)
Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej,
21-500 Biała Podlaska
ul. Brzeska 41(156 i 160)

9. Użytkownik i jego adres

Zespół Szkół im. A. Naruszewicza
21-505 Janów Podlaski
ul. Siedlecka 1
Parafia rzymsko-katolicka
w Janowie Podlaskim
21-505 Janów Podlaski ul. Naruszewicza 7

10. Formy ochrony

Wpis do rej. zabytków A/202
z dn. 13.02.1967 oraz decyzja LWKZ z dn. 26.03.2014
znak KD.5130.5.2.2014 o zmianie decyzji o wpisie do
rejestrów zabytków

Budowę ogrodzenia zespołu należy wiązać z działalnością biskupa Kobielskiego, który w 1746 r. ufundował nowe murowane obiekty - dzwonnice i trójskrzydłowy, piętrowy gmach seminarium. Prawdopodobnie w tym czasie powstał mur otaczający zespół (wraz z bramami), do którego włączono niewielką kapliczkę (edikulę) od strony płu. W niezmienionym kształcie ogrodzenie przetrwało do 1860 r., gdy ogrody oraz cieplarnie usytuowane w pld. części zespołu ogrodzono murem. Prawdopodobnie po przejęciu przez władze carskie budynków seminarium i przekazaniu ich na koszarę oraz dla potrzeb władz administracyjnych wybudowano nowe ogrodzenie od strony uliczki dojazdowej do zespołu, będącej odnogą ul. Naruszewicza. Ponowne zmiany miały miejsce po 1945 r., gdy w budynkach poseminaryjnych ulokowano szkołę średnią. Zapewne wówczas rozebrano część muru lub włączono go w nowopowstałą zabudowę gospodarczo-warsztatową. Reliktem pierwotnego przebiegu ogrodzenia z tej strony jest mający ok. 10 m długości fragment przylegający do budynku seminarium, w miejscu gdzie dobudowano nowe skrzydło. W 2010 r. na murze otaczającym dawne ogrody seminaryjne od strony ul. Naruszewicza położono nową dachówkę. Dwa lata później odremontowano mur przylegający do d. seminarium oraz na odcinku łączącym budynek z dzwonnica.

Sytuacja: zespół poseminaryjny usytuowany jest w zachodniej części miejscowości, niemal bezpośrednio przy rynku, przy drodze nr 898 prowadzącej do Konstantynowa. W skład zespołu wchodzi cztery główne budowle: kościół, dwa gmachy poseminaryjne i dzwonnica wraz z otaczającym je ogrodzeniem z bramami i furtkami. Ponadto w obrębie zespołu usytuowane są cztery współczesne budynki gospodarcze. Całość zajmuje niemal dwa kwartały zabudowy – pierwszy niemal bezpośrednio przylegający do rynku oraz drugi ujęty ulicami: Siedlecką, Sienkiewicza i Naruszewicza. Ogrodzenie zespołu ciągnie się wzdłuż ulic Siedleckiej i Sienkiewicza. Od strony działek położonych przy ul. Naruszewicza, mur wtopiony jest we współczesną zabudowę gospodarczą. Zespół ogrodzony jest także od niewielkiej uliczki dojazdowej do kościoła i d. seminarium od ul. Naruszewicza. Fragmenty historycznego ogrodzenia zachowały się wewnątrz zabudowy przy d. budynku seminarium, w miejscu gdzie dobudowano nowe skrzydło. W drugim kwartale historyczne ogrodzenie zachowane jest wzdłuż ul. Naruszewicza oraz na odcinku oddzielającym ogrody poseminaryjne od współczesnej zabudowy mieszkaniowej Janowa Podlaskiego.

Materiał, technika i konstrukcja: ogrodzenie wykonane jest z cegieł ceramicznych pełnych łączonych zaprawą wapienną i cementowo-wapienną, obustronnie tynkowane. Korona muru jest zwieńczona dachówkami ceramicznymi typu holenderka, układaną w dwóch, trzech lub czterech rzędach (w zależności od miejsca). Poszczególne odcinki ogrodzenia odróżniają się sposobem opracowania elewacji.

Ogrodzenie łączące budynek seminarium z dzwonnica założone jest na planie łuku, od frontu artykułowane czterema poziomymi wnękami, z wtórnie wyciętym otworem przejściowym, zamkniętym odcinkowo. Całość jest zwieńczona fryzem w formie półwałka oraz bogato profilowanym gzymsem. Tylne ściana gładka.

Mur przylegający do budynku seminarium, zachowany na odcinku długości 10 m., artykułowany jest od strony dziedzińca czterema, odcinkowo zamkniętymi wnękami. Na północnym krańcu zachował się czworoboczny filar z zawiasami, zwieńczony profilowanym gzymsem i czapą z uskokowo zmniejszających się ku górze płyt.

Ogrodzenie od strony ul. Siedleckiej, ma charakter ciągły, jednolity, jest otynkowane i przylega do zabudowy gospodarczo-warsztatowej. Naroże, przy zbiegu ul. Siedleckiej i Sienkiewicza podkreślone jest szkarpą. Na początkowym odcinku – pomiędzy dzwonnica a pozostałą częścią, znajduje się brama z dwuskrzydłowymi, metalowymi wrotami, rozpiętymi na czworobocznych filarach zakończonych głowicą, na której jest osadzona czworoboczna czapa.

Mur od strony ulicy Sienkiewicza pierwotnie był artykułowany półkoliście zamkniętymi wnękami, które następnie zatynkowano (wnęki są widoczne w miejscach, gdzie tynk odpadł). W ogrodzenie włączona jest tylna ściana edykuli, przewyższająca swą wysokością mur, podkreślona półkoliście zamkniętą wnęką, ze zwieńczeniem nawiązującym formą do niepełnego belkowania z gładkim fryzem i dwuspadowym daszkiem.

Ogrodzenie od strony uliczki prowadzącej do zespołu od zachodu, stanowi schodkowo opadający, pełny mur zakończony bramą z dwuskrzydłowymi metalowymi wrotami. Wrota rozpięte są na czworobocznych filarach, zakończonych czworobocznymi daszkami, podciętymi profilowanym gzymsem.

Mur otaczający dawne ogrody poseminaryjne (obecnie znajdujące się na działce nr 159) i teren przylegające bezpośrednio do kościoła oraz Emeritorium (obecnie działka nr 16), począwszy od kościoła, bocznej uliczki prowadzącej do niego, następnie wzdłuż ul. Naruszewicza, a następnie na odcinku oddzielającym zabudowę mieszkaniową Janowa Podlaskiego ma nieco inny kształt, gdyż jest artykułowany co 3 m lizenami i zwieńczony jednospadowym daszkiem z tworzywa sztucznego. Na środku muru usytuowanego przy ul. Naruszewicza znajduje się brama wjazdowa rozpięta na dwóch czworobocznych filarach zakończonych schodkowymi czapami.

Bepośrednio do kościoła przylegają trzy bramy mające zbliżoną formę, z których dwie powiązane są z dawnym seminarium (ob. Zespołem Szkół), natomiast trzecia z dawnym Emeritorium. Bramy trójosiowe, z częścią środkową przewyższającą boczne, w niej znajdują się metalowe, dwuskrzydłowe wrota bramne rozpięte są na czworobocznych filarach na cokołach, z głowicą wydzieloną gzymsem i zwieńczonych czworobocznymi czapami. Do zasadniczej części wrót przylegają boczne furtki, umieszczone na nieco niższych filarach, częściowo wtopionych w kościół i budynek seminarium. Furtki usytuowane przy d. seminarium obecnie są zamurwane.

14. Kubatura Nie dotyczy	15. Powierzchnia użytkowa Nie dotyczy	16. Przeznaczenie pierwotne ogrodzenie zespołu	17. Użytkowanie obecne ogrodzenie zespołu
18. Stan zachowania Stan zachowania ogrodzenia jest różny na poszczególnych odcinkach. Najlepiej prezentuje się odcinek przylegający do budynku d. seminarium zarówno w zachodniej części jak i łączący z dzwonnica. Niedawno odremontowany nie budzi zastrzeżeń. Podobnie wygląda mur otaczający zespół od pld.-zach. Natomiast w złym stanie jest mur wzdłuż ulic Siedleckiej, Sienkiewicza oraz na odcinku odgradzającym ogrody poseminaryjne od zabudowy mieszkaniowej Janowa Podlaskiego, gdzie widoczne są znaczne ubytki materiału (cegła i tynku). Również brama od strony ul. Siedleckiej ma ubytki tynku, szczególnie widoczne w przyziemiu.		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie Wskazany jest możliwie jak najszybszy remontu muru otaczającego seminarium od strony ulic Siedleckiej i Sienkiewicza, który miejscami grozi zawaleniem. Podobna sytuacja ma miejsce w części muru, który odgradza teren dawnych ogrodów przy ul. Naruszewicza od zabudowy mieszkaniowej Janowa Podlaskiego.	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

Na rzucie sytuacyjnym przedstawiono przebieg zachowanego historycznego ogrodzenia zespołu poseminaryjnego. Natomiast z uwagi na jego powtarzalność i modularność szczegółowo zaprezentowano wybrane fragmenty pokazujące najbardziej istotne odcinki.

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Bibliografia

1. Brudzisz M. CSRR, Dzieje seminarium duchownego w Janowie Podlaskim pod zarządem księży komunistów w latach 1684-1782 [w:] Studia kościelno-historyczne t. III Lublin 1979
2. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, powiat bialsko-podlaski, opr. K. Kolendo-Korczakowa, A. Oleńska, M. Zgliński, Warszawa 2006
3. Zwierzchowski R. Zespół poseminaryjny, karta ewidencyjna architektury, Lublin 2004, w pos. WUOZ D/Biała Podlaska

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

tekst – Jacek Studziński sierpień 2016

plany, rysunki – Jacek Studziński sierpień 2016

fotografie – Jacek Studziński sierpień 2016

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

26. Załączniki

Wkładka nr 1, 2

1. Miejscowość	Janów Podlaski.	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres OGRODZENIE ZESPOŁU POSEMINARYJNEGO	6. Zawartość załącznika FOTOGRAFIE,
2. Gmina	Janów Podlaski.		
3. Powiat	bialski		
4. Województwo	lubelskie		

1. Odcinek muru łączący d. seminarium i dzwonnice.
2. Brama łącząca kościół i seminarium.
3. Mur wzdłuż ul. Siedleckiej
4. Brama w murze od ul. Siedleckiej
5. Mur od strony ul. Sienkiewicza
6. Mur na odcinku przy zbiegu ulic Siedleckiej i Sienkiewicza
7. Mur otaczający seminarium od pld.-zach.
8. Mur przylegający do budynku seminarium
9. Widok na ogrodzenie od ul. Naruszewicza

2

3 4

5

6

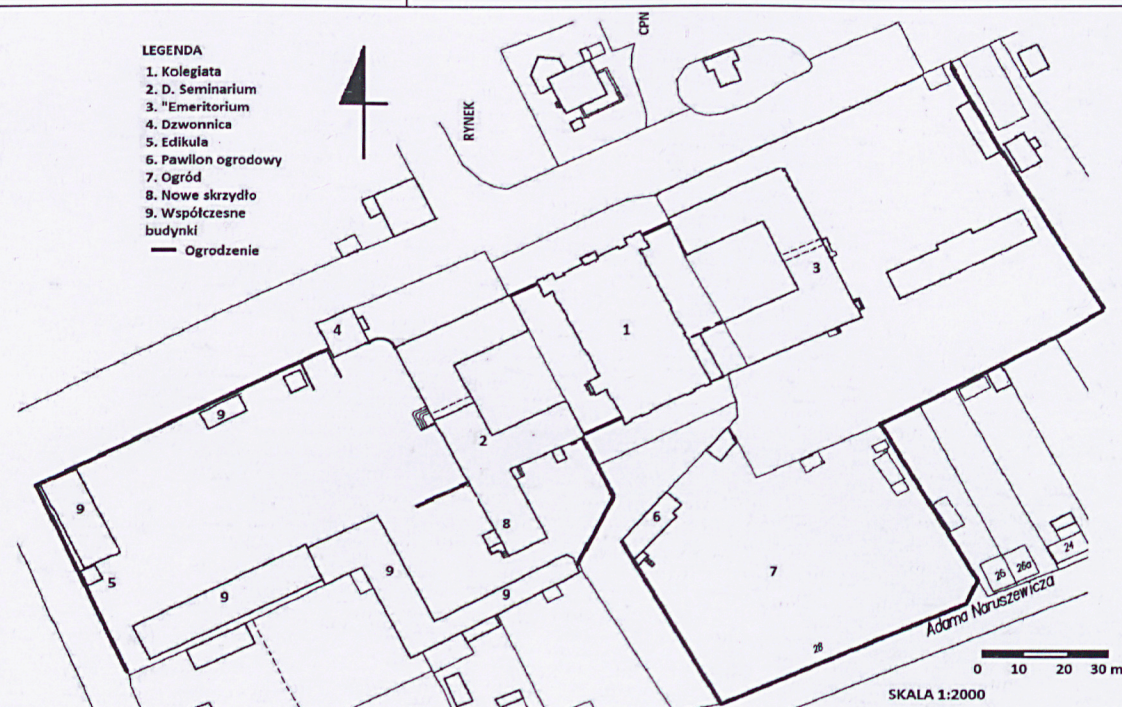
ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 2

1. Miejscowość	Janów Podlaski.	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Janów Podlaski.	OGRODZENIE ZESPOŁU POSEMINARYJNEGO	Fotografie, sytuacja,
3. Powiat	bialski		
4. Województwo	lubelskie		

7

Opracowanie załącznika: J. Studziński lipiec 2016
(data i podpis)

[Handwritten signature]

8

9